

እሳቱን ለኩሶ በ11ኛው ሠዓት ወደ ፓርላማ....

ታደገ ከካዛንችስ (sofiateshome@yahoo.com)

ከዘመናት የንጉሳዊና ወታደራዊ አምባገነን የመንግስት ሥርዓቶች ተላቀን ህዝብ ያስተዳድረኛል ብሎ ያመነበትን አካል በድምፁ ስልጣን የሚሰጥበትና እራሁን ብቸኛው የመንግስት ሥልጣን ባለቤት መሆኑን የሚያረጋግጥበት መንገድ ተመቻችቶለታል። የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግሥት በስራ ላይ ከዋለበት ጊዜ ጀምሮ የህዝብ ሥልጣን ባለቤትነትን ያረጋገጡ ሦስት አገራዊና ክልላዊ ምርጫዎችን አሳልፈናል። እነሆ አራተኛውን ለማስተናገድ ሽር ጉድ ይዘናል።

ከተደረጉት ምርጫዎች በተለየ መልኩ ምርጫ 97 የሁሉንም ትኩረት የሳበ ነበር ብል የተሳሳተኩ አይመስለኝም። ይህ ምርጫ በአራቱ ለመጀመሪያ ጊዜ በታሪካዊ መልኩ ተካሂዷል፤ አስደናቂና አለምን ያስገረሙ ሁኔታዎች ተስተናግደዋል። የአገራችን ፓርቲዎችም ፍትሃዊ የአየር ሽፋን አግኝተው የምረጡኝ ዘመቻ በነፃነት አድርገዋል።

በወቅቱም ከአመቱ የመጀመሪያ ወራት ጀምሮ በህዝብ የመገናኛ ብዙሃን ቀጥታ ሥርዓት፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች አቋማቸውን ለህዝብ የማስተዋወቅና የምረጡኝ ቅስቀሳ ማድረግ፣ እንዲሁም ለምርጫው ጥቂት ቀናት እስኪቀሩት ድረስ የደመቀና በተለይ ደግሞ ጠንካራ ተፎካካሪዎች በነበሩት በኢህአዴግና በቅንጅት ለአንድነትና ለዴሞክራሲ ፓርቲ መካከል የህዝብን ቀልብ የሳበ ሁኔታ ነበር። ይህ የምርጫ ሂደት የሚያመለክተው ምን ያህል ሠላማዊና ዴሞክራሲያዊ አካሄድ የነበረ መሆኑን ነው።

የ1997ዓ.ም. አገራዊና ክልላዊ ምርጫ ከመደረጉ በፊት እንግዲህ ሂደቱ በዚህ ያበቃ አልነበረም። ድምጽ ለመስጠት ከየአቅጣጫው ተመዝግቦ በነቂስ የወጣው ህዝብ ቁጥር ታይቶ የማይታወቅ ነበር። በተቃውሞ ጎራ የተሠለፉት ፓርቲዎችም ሠላማዊ በሆነ መልኩ ያላቸውን አቋም በግልጽ ያስቀመጡበትና ሠፊ ድጋፍ

የሚያስገኝላቸውን ነገር ሁሉ ያደረጉበት ወቅት ሆኖ አልፏል፤ በስተመጨረሻ ውጤቱ የከፋ ሆነ እንጂ።

እናስ ወዳጆቹ አራተኛው አገራዊና ክልላዊ ምርጫ ጥቂት በጣት የሚቆጠሩ ወራቶች ቀርተውት እያለ የአገራችን የፖለቲካ ፓርቲዎች ምን እያደረጉ ነው የሚለውን ጉዳይ ተመልክታችኋል? የዘንድሮው አገራዊና ክልላዊ ምርጫ ዝግጅት ከ1997ዓ.ም ጋር ሲነፃፀር ምን እንደምታ አለው? ወዘተ የሚሉትን ጉዳዮች እስኪ ትንሽ ጀባ ልበላችሁ።

የመድበለ ፓርቲ ስርዓት ማየት ከጀመርን ጀምሮ በኢትዮጵያ የፖለቲካ ድርጅቶች እንቅስቃሴ ሂደት ውስጥ በርካታ ችግሮች ሲከሰቱ ማስተዋል ብዙም አዲስ አይደለም። ሌሎችን የችግር ጊዜአት ልተወውና ከ97ቱ ምርጫ በኋላ የተፈጠረው የፓርቲዎች መፈረካከስና ለመጨረሻ ምርጫ በቂ ዝግጅት በሚደረግበት በአሁኑ ወቅት በተለያዩ መልኩ አንዳንድ የተቃዋሚ ፓርቲዎች ሲነታረኩ መመልከትና እክሌ ባለበት ወይም በደረሰበት ወይይት ላይ ድርስ አልልም፤ አሊያም ደግሞ እኔ መወያየት የምፈልገው ከእክሌ ፓርቲ ጋር ብቻ ነው ወዘተ... የመሳሰሉትን ማንሳት ይቻላል።

የሚገርመው ነገር / ጉዳይ/ ግን አሁን ድረስ ችግሮቹ መፈታት አለመቻላቸው ነው። ለሠው ልጅ መቼም በአንድ ወቅት ከሠራቸው ስህተቶች ትምህርት ወስዶ ወደፊት ላቀዳቸው ሥራዎች ግብዓት ማድረግ ያዳግተዋል ብዬ አላምንም፤ ሌላ ተንኮል ወይም ክፋት ካልተመኘ በስተቀር።

እናም በቅርብ ጊዜ በምርጫ ወቅት ሊነሱ የሚችሉ አላስፈላጊ ግጭቶችን ለማስወገድ፤ ነፃና ፍትሐዊ የሆነ ምርጫ ውድድርን ለማበረታታትና የተለያዩ የመብት ጥላቻን ለመከላከል የሚያግዝ ሠነድ አውሮፓ በሚገኝ አንድ ኢንተርናሽናል ተቋም ተዘጋጅቶ ገዢውና ተቃዋሚ ፓርቲዎች እንዲወያዩበት በተዘጋጀው መድረክ ላይ የተከሰተውን ችግር ማንሳት ይቻላል።

የሁለት ግለሰቦችና የስምንት ፓርቲዎች ስብስብ የሆነው መድረክ በዚህ የስነ - ምግባር ደንብ ላይ ውይይት እየተደረገ ባለበት ወቅት ድርድር አቋርጦ ወጥቷል። ይህ ፓርቲ በድርድር ወቅት ተጨማሪ ጊዜ ይሠጠኝ የሚል ጥያቄ አቅርቦ የጠየቀው ቢፈቀድለትም፤ ተጨማሪ ጣጣ ይዞ ተመለሰ፤ «ድርድር ማድረግ የምፈልገው ከገዥው ፓርቲ ጋር ብቻ ነው» በሚል የሌሎችን ተቃዋሚ ፓርቲዎች ሐሳብ ጠቀሜታ እንደሌለው፤ ሌሎችን አሳንሶ በመመልከት ድሮ የተጠናወተው ስሜት አንገርቷል። ጊዜው ግን አንዱ እንዱን የሚንቅበት ሳይሆን አንዱ ከሌላው በመማር ጉድለትን ተባብሮ ለመድፈን ጠንክሮ የሚሰራበት መሆን በመዘንጋት ነው።

ማወቅ ያለብን ነገር ቢኖር በአንድ ቤተሠብ ውስጥ አንድ በጥባቄ ካለ ቤተሠብ ብቻ ሳይሆን ኅረጌትና አካባቢውም መረበሹ የማይቀር መሆኑን ነው። በመሆኑም ከላይ የጠቀስኳቸውን ችግሮች በአንድ መሪ ወይም ጋራ እንዲጓዙ በሚጠመዘዙ አምባገነን ግለሰቦች የሚከሰቱ መሆናቸውን መዘንጋት የለብንም። አምባገነን ባህሪ ደግሞ ብቻውን ሳይሆን የሚቆመው አጠቃላይ የፓርቲውን መንፈስ መቀየሩ አይቀርም።

መድረክ ሠሞኑን ባደረገው የፓርቲዎች ጥምረት አመራር መረጣ ላይ ዶ/ር መራራ ጉዲናን የመድረኩ ሊቀመንበር፤ ኢንጅነር ግዛቸው ሸፈራውን ተቀዳሚ ምክትል ሊቀመንበር እና የምርጫ ጉዳዮች አስፈጻሚ አቶ ገብሩ አስራትን ደግሞ ተቀዳሚ ም/ሊቀመንበር እና የህዝብ ግንኙነት ሐላፊና ሌሎችንም አመራሮችን መምረጡ ይታወሳል።

በጣም የገረመኝና ያስፈራኝ ነገር ቢኖር የዶ/ር መራራ ጉዲና ሊቀመንበር ሆኖ መድረኩን እንዲመሩ መመረጣቸው ነው። መጀመሪያ ደረጃ ፓርቲዎች አመራራቸውን መምረጥ የራሳቸው የውስጥ ስራ ቢሆንም የዶ/ር መራራ ጉዲና መመረጥ ግን በሃገራችን የተጀመረውን የዲሞክራሲ ሂደት የተቃና ያደርገዋል ብዬ አላምንም። ምክንያቱም እሳቸው በተለያዩ ጊዜ በራዲዮም ሆነ በህትመት ሚዲያው የሚሠጡት ቃለ ምልልስ ወይም መግለጫ የሚያስማማና ለሀገር

የሚጠቅም ሳይሆን ሁሌም ለንትርክና ብጥብጥ የሚዳርግ ከመሆኑም ባሻገር ንግግራቸው ሁሌም ፍጥጫና ተንኳሽ ሆኖ እይቸዋለሁ።

ለአሜሪካ ድምፅ ሬዲዮ አማርኛ ፕሮግራም ጳጉሜ 03/2001 ዓ.ም የሠጡትን ቃለ ምልልስ ለአብነት ማንሳት ይቻላል። ዶ/ር መራራ ሲገልፁም ከምርጫ ስልጣንን አንጠብቅም «የሚሻለው መንገድ እንደ ዝምባብጭና እንደ ኬኒያ የስልጣን መጋራት ስምምነት ነው» ነበር ያሉት። ታዲያ ይህ አይነት ቅስቀሳ ወንዝ ሊያሻግራቸው ይችላል? የሚሉትን ጥያቄዎች በደንብ መመልከት ያስፈልጋል።

ግልጽ መሆን ያለበት ጉዳይ ቢኖር ለመጨረሻ ምርጫ በቂ ዝግጅት አለማድረግ ለነዚህ ተጠቃሽ አማራጮች ቅየሳ እንደዋና ምክንያት ሊወሰድ ይችላል። ሌላው ነገር ደግሞ ገዥው ፓርቲ የአባላትን ቁጥር ስለጨመረና ስላጠናከረ በመጨረሻ ምርጫ ልናሸንፍ አንችልም የሚል ፍራቻ ነው። አባላትን ማፍራትና ብዙ ደጋፊ ማግኘትን እንደ እርግጥን ተቆጥሮ የሆነ ያልሆነውን በመቀባጠር የራስን የቤት ስራ ካለመስራት የመጣን ስንፍና በሌሎች ላይ ለማላክክ የሚደረግ ሙከራ ያስመስላል።

ምን አልባት የአመራር አመራረጡ የብሔረሠብ መልክ ለመስጠት ታስቦ ከሆነ ጥሩ መስሎ ሊታይ ይችላል። ይህ ቢታሠብም ግለሠቡ ግን ፍጥጫና ንትርክ የሚፈልጉ በመሆናቸው መጨረሻ ምርጫ ሰላማዊ ያደርጉታል የሚል እምነት መጣል የሞህነት ነው። በ1997ዓ.ም ምርጫ ወቅት ሌሎችን ለጥፋት አጋፍጦ በአስራ አንደኛው ሠአት ወደ ፓርላማ እገባለሁ በማለት ሲሸውድ የነበረን አካል አሁንም ድራማህን አሳየን ተብሎ ከሆነ ስህተቱ ባይደገፍ ጥሩ ነው እላለሁ። ምክንያቱም በእሳት መጫወት ውጤቱ አያምርምና! ግለሰቡ ሰላማዊ ፖለቲካን ከማራመድ ይልቅ በንግግራቸው ሁሉ ዛቻ፣ ስድብና የሃይል እርምጃዎችን የሚወዱ መሆናቸውን ደጋግመን አይተናቸዋል።

ሲፈልጉ በአለም አቀፍ ታዋቂ የሆነና የብዙ አገሮችን ተሞክሮ የያዘ የምርጫ የስነ ምግባር ደንብ ሠነድ ላይ ድርድር አላደርግም የሚሉ፤ ሲፈልጉ ደግሞ ለሀገርና ለወገን ከፍተኛ ማህበራዊ ኃላፊነትን የተሸከሙ ባለሀብት ላይ በመጨረሻ ምርጫ

ወቅት ታላቅ አጀንዳ እናደርጋቸዋለን በማለት ታዋቂው ይነሳሉ። ሲያሰኛቸው ህገ መንግስቱን ያጣጥላሉ ብቻ ከእርሳቸው ማብጠልጠል የተረፈ አንድም ነገር የለም።

እንግዲህ ይህን መሠል አጀንዳ እደግድገው የተነሡ ፓርቲዎች ለኢትዮጵያ ጠቃሚ ነገር ያመጣሉ ብሎ መጠበቅ አስቸጋሪ ነው። ይባስ ብሎ ደግሞ መድረክ የምርጫ ቅስቀሳ በሚደረግበት በአሁኑ ጊዜ አመራሩን ሲመርጥ ፓርቲውን በሊቀመንበርነት ለአራት ወራት እንዲመሩ የተደረጉት ዶ/ር መራራ ቀጣዩን ምርጫ ሰላማዊ ሊያደርጉት ይችላሉ የሚለው ጥያቄ ይበልጥ ሁኔታዎችን አስቸጋሪ ያደርጋቸዋል።

የእርሳቸው መመሪያ ሆነ ተብሎ ምርጫው ነፃና ሰላማዊ እንዳይሆን ተፈልጎ እንጂ እውነት ከፓርቲው አባላት ውስጥ ህጋዊና ሰላማዊ ዝንባሌ ያላቸው ወይም በሳል አስተሳሰብና የመቻቻል ፖለቲካ የሚያራምዱ አመራሮችን አጥተው ነው ያሰኛል? ለአመፅና ለሁከት፣ ለስድብና ለንትርክ በርግጥ የተሻለ ሰው ስለሌለ የግድ ዶ/ር መራራ ጉዳዩን መምረጣቸው አይፈረድባቸውም። ይህ ደግሞ ፓርቲው እራሱን እንደ እሳት እራት ወደ እሳት እየከተተ መሆኑ ግልፅ ነው። እኛ የምንፈራው የፓርቲው አሳት እራት መሆን ብቻ ሳይሆን በአገራችን ዳግም የ97ቱን አይነት መርን ያጣ ሁኔታ እንዳይከሰት ነው።

በአሜሪካ የሽብር ጥቃት በተፈፀመበት ወቅት አሜሪካኖች ቡሽን ሲመርጡ ሽብርተኝነትን አሳደው ይይዙልናል። እኛም ሰላማዊ ኑሮን እንጀምራለን በማለት ሲሆን አርባ አራተኛ ፕሬዚዳንታቸው የሆኑትን ባራክ ሁሴን አባማን ሲመርጡ ደግሞ ጦርነትን በሰላማዊ መልኩ ሊፈቱልን ይችላሉ። በወቅቱ የገጠማቸውን የኢኮኖሚ ቀውስ ይታደጉናል በሚል እሳቤ መሆኑን ማየት ይጠቅማል። ስለዚህ መድረኮችን ህዝቡ ሊመርጣቸው የሚችለው በአጠቃላይ የፓርቲውን መንፈስ በመረዳት እንጂ ሌላ መመዘኛ ኖሮት አይደለም። ከዚህ የምንረዳው መድረኮች ንትርክ የሚወዱትንና ተናዳፊ የሆኑትን ዶ/ር መራራን የመረጡት ሰላማዊ ትግልን ካለመፈለግና ነውጥና ብጥብጥን ፍለጋ ይመስለኛል።

አሁን ከመድረክ አመራሮች አባባል በቀላሉ መረዳት እንደምንችለው ለዚች አገር ሠላም ቅንጣት ያህል የማይጨነቁ መሆናቸውን ነው። አላማቸው አድርገው የተነሡት በምንም መልኩ ይሁን በትረ ስልጣኑን የሚያገኙበትን መንገድ ብቻ መቀየስን ነው። በሰላማዊ መንገድ ስልጣን ለመያዝ ደግሞ ከኢህአዴግ ጋር ተወዳድሮ ማሸነፍ እንደማይችሉ ከወዲሁ በመረዳት ስልጣን የሚይዙበትን መንገድ መቀየሡን ይፋ አድርገዋል ማለት ነው።

ስለዚህ የዝምባቡዌንና የኬንያን ፈለግ ተከትለን የፈለግነውን ያህል ህዝብ ይለቅ፣ በሺዎች የሚቆጠሩትም ይሠደዱ ስልጣን መጋራት አለብን የሚለው የቅስቀሳ ዘመቻ አዋቂነት የሌለው ስለሆነ ከወዲሁ አንድ ነገር ልንለው ይገባል። ሁሌም ለሠላማዊ ህዝብ ትንሽም ክብር ባለመስጠትና ለራስ ጥቅም ታጥቆ በመነሳት ፖለቲካ ውስጥ መግባት አደገኛ አካሄድ ስለሆነ መስተካከል ይኖርበታል። ከዚህ ቀደም እንደተደረገው ሃገርንና ህዝብን ለጥፋት ዳርጎ በ11ኛው ሠዓት ወደ ፓርላማ እገባለው የሚባል ውዳሴ ዛሬም እንዳይደገም ጥንቃቄ ሊቸረው ይገባል እላለሁ። ፕሮ እንሠንብት